

Hatásvizsgálat

Az előzetes és utólagos hatásvizsgálatról szóló 12/2016. (IV. 29.) MvM rendelet 1. melléklete szerinti hatásvizsgálati lap tartalma alapján az előterjesztés hatásai a következőképpen foglalhatóak össze:

I. Költségvetési hatások

Az előterjesztés által előírányzott módosításoknak – az oltalmazhatósági véleménnyel kapcsolatos hatásokon kívül (ld. alább) – nincsenek kimutatható költségvetési hatásai. A Hmtv. módosuló 28-29. §-aiban szereplő igazgatási szolgáltatási díjak (bejelentési díj és iratmásolat díja) nem képeznek új díjtételt, ezek csupán az eljárási szabályok konszolidációja és transzparensőbb megjelenítése (amelynek következtében nem csupán a szabadalmi törvényre történő utalás révén válnak alkalmazandóvá) miatt jelennek meg új elemként a Hmtv. szövegében, *a Magyar Szabadalmi Hivatal előtti iparjogvédelmi eljárások igazgatási szolgáltatási díjairól szóló 19/2005. (IV. 12.) GKM rendelet* (a továbbiakban: Díjrendelet) pedig már jelenleg is szabályozza a mértéküket.

A Hmtv.-nek a módosító törvényjavaslat által beiktatott 36/B. §-ában bevezetett oltalmazhatósági vélemény díja a fentiekkel szemben új díjtételt jelentene, amelynek mértékét a Díjrendeletben kell majd a nemzetgazdasági miniszternek szabályoznia – természetesen a Hmtv. módosításának hatálybalépési időpontjához igazodóan. Az oltalmazhatósági vélemény díját – a díjpolitikai alapelveknek megfelelően – a tevékenység ellátása önköltségének figyelembevételével kell megállapítani. Az előzetes számítások alapján körvonalazódó tervek szerint az oltalmazhatósági véleményért a szabadalmi eljárásból ismert írásos véleménnyel kiegészített újdonságkutatási jelentés díjának kétszeresét, azaz 61 600 Ft-ban lenne indokolt fizetni. Az írásos véleménnyel kiegészített újdonságkutatási jelentés és az oltalmazhatósági vélemény díjának tervezett különbsége abból adódik, hogy

- a mintaoltalmi bejelentés benyújtásakor – ellentétben a szabadalmi bejelentéssel – csak bejelentési díjat kell fizetni (tehát kutatási díjat nem), valamint
- a – mintaoltalmi bejelentés esetében korlátozott hatályú – érdemi vizsgálat sem jár külön díjfizetési kötelezettséggel.

A szabadalmi eljárásban a kutatási díj és az érdemi vizsgálat díja tartalmazza ezeknek a tevékenységeknek az ellentételezését, az írásos véleménnyel kiegészített újdonságkutatási jelentés díja pedig ebből következően csak a jelentés elkészítésének többletköltségeit hivatott fedezni. A mintaoltalmi eljárásban ugyanakkor nincs olyan szakasz, amely az – akár az oltalom megadását követően is kérhető – oltalmazhatósági vélemény elkészítéséhez szükséges tevékenységgel párhuzamos (vagy annak megfeleltethető) lenne, így az oltalmazhatósági vélemény díjának a teljes újdonságkutatás és érdemi vizsgálat költségeit fedeznie kell.

Az oltalmazhatósági vélemény díjának javasolt mértéke az alábbi megfontolások szerint került meghatározásra:

A szabadalmi bejelentési és kutatási díj, valamint a mintaoltalmi bejelentési díj különbsége 20 400 Ft (ez tekinthető tehát az újdonságkutatás díjának); a szabadalmi érdemi vizsgálat díja pedig 63 800 Ft. Első megközelítésben e két díjmérték összege adja az oltalmazhatósági véleményben elvégzendő munka reális díját (84 200 Ft). Ez az előírányzott 61 600 Ft-os díjnál 37%-kal nagyobb összeget jelent, amely azonban arra figyelemmel arányosan csökkenthető, hogy a szabadalmi eljárás érdemi vizsgálati szakaszában az érdemi vizsgálati díj a felhívásokra érkező válaszok számától függő számú pótlólagos vizsgálatok díját is magában foglalja, az oltalmazhatósági vélemény pedig csak egyetlen beadvány alapján, nyilatkozattételi felhívás nélkül kialakított *prima facie* (de természetesen kellően megindokolt) megállapítás.

A fentiek fényében az oltalmazhatósági vélemény díjának az írásos véleménnyel kiegészített újdonságkutatási jelentés díjának kétszeresében való meghatározása megfelelően tükrözi a tevékenység ellátásának önköltségét – így a Díjrendelet módosításának kidolgozásakor ezt a mértéket célszerű alkalmazni.

II. Adminisztratív terhek

Az előterjesztésben előírányzott módosítások nem jelentik az adminisztratív terhek növekedését. Éppen ellenkezőleg: az eljárási szabályok áttekinthetőbbé tételével és az eljárás áramvonalasításával a bürokratikus terhek csökkennek, a bruttó átfutási idők pedig rövidebbek lesznek.

Az oltalmazhatósági vélemény ügyfelekre gyakorolt hatásával összefüggésben elmondható, hogy a jogintézmény opcionális jellegéből következően azoknak a bejelentőknek és jogosultaknak a számára, akik nem engedhetik meg maguknak az ilyen vélemény igénylését, az oltalomszerzés és a jogérvényesítés nem jár többletköltséggel. Azok számára pedig, akik úgy döntenek, hogy élnek vele, egy kedvező oltalmazhatósági vélemény olyan lehetőséget teremt, amely megerősíti a pozíciójukat mind a jogérvényesítés során, mind a piacon. Az oltalmazhatósági vélemény igénylésének természetesen az a kockázata is megvan, hogy kedvezőtlen megállapításokat tartalmaz a minta oltalomképességére nézve, ugyanakkor ez is értékes jelzés lehet arra nézve, hogy a jogosult ne indítson esélytelen bírósági eljárásokat, illetve – például az oltalomról való lemondással – elkerülhesse a felesleges fenntartásdíj-fizetést vagy egy megsemmisítési eljárás költségeinek megfizetését. Egy kedvezőtlen vélemény ezen felül megmutatja a mintaoltalom gyenge pontjait, de mivel ez csak egy *prima facie*, jogi kötőerővel nem rendelkező megállapítás, a jogosultnak lehetősége van egy esetleges bírósági vagy megsemmisítési eljárásban reagálnia az abban felhozott kifogásokra, így hárítva el az érvénytelenség mellett felhozott érveket.

III. Egyéb hatások

Az előterjesztésben előírányzott módosítások a használati minták oltalmára vonatkozó szabályok olyan irányú adaptációját célozzák, amelyek fokozzák a jogbiztonságot, népszerűbbé teszik a jogintézményt, hatékonyabbá és rövidebbé teszik a mintaoltalmi jogviták

elbírálását, ugyanakkor visszaszorítják a mintaoltalmi jogérvényesítéssel kapcsolatos visszaéléseket, és ilyen módon – közvetve – a mintaoltalom gazdaságélénkítési és innováció-serkentési funkciójának betöltéséhez is hozzájárulnak, különös tekintettel a kkv-szektor igényeire.

Budapest, 2017. március

Dr. Trócsányi László
igazságügyi miniszter